

Голові Разової спеціалізованої вченої ради
1/25 Львівського державного університету
фізичної культури ім. Івана Боберського,
д-р наук з фізичного виховання та спорту
доценту Пасічник В.М.

Рецензія

рецензента кандидата наук з фізичного виховання і спорту, доцента

Мельника Валерія Олександровича

на дисертаційну **Вербіцького Сергія Юрійовича**

за темою – **«УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ**

ВОЛЕЙБОЛІСТІВ НА ЕТАПІ ПОЧАТКОВОЇ ПІДГОТОВКИ З
ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ»,

подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD)

з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка,

за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Постійний процес розвитку спортивних ігор вимагає удосконалення багаторічної системи підготовки. Розподіл на етапи підготовки дозволяє покращувати зміст різних сторін підготовленості спортсменів при цьому не руйнуючи систему в цілому.

Останнім часом в спортивних іграх спостерігається зменшення віку для початку заняттями спортом, що в свою чергу призводить до потреби удосконалювати зміст програми навчання прийомів техніки гри, оскільки при відсутності правильно сформованої рухової навички неможливо досягнути високих спортивних результатів в майбутньому.

Зважаючи на достатньо високу популяризації волейболу в Україні та світі виникає потреба для використання у спортивній практиці сучасних підходів до навчання спортсменів на початкових етапах багаторічного удосконалення, зокрема інтерактивних методів.

Автором визначено актуальний напрям дослідження, який дозволить вирішити науково-практичне завдання змісту технічної підготовки хлопців першого року навчання на етапі початкової підготовки у волейболі за допомогою використання інтерактивних методів навчання.

Результати оцінки наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Зазначаємо, що науковий рівень дисертаційної роботи, представленої до захисту є достатнім. Автор представив свою працю з дотриманням встановлених вимог щодо її структури та змісту.

Дисертаційне дослідження виконане на сучасному науково-методичному рівні містить раніше не захищені наукові положення та теоретичні узагальнення, має важливе наукове, теоретичне значення для теорії та практики волейболу, а саме, у застосуванні інтерактивних методів навчання прийомів техніки гри на етапі початкової підготовки.

Дисертаційне дослідження виконано згідно з темою «Удосконалення системи підготовки кваліфікованих спортсменів в ігрових видах спорту на різних етапах багаторічного удосконалення» на 2022–2025 рр. плану науково-дослідної роботи Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського (номер державної реєстрації: 0122U001576).

За темою дисертації видано 8 наукових праць: з яких шість у фахових виданнях України та дві публікації апробаційного характеру.

Робота написана українською літературною мовою із використанням наукового стилю.

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень.

Наукова новизна дисертаційної роботи теоретичних та експериментальних результатів проведеним здобувачем дослідження не викликає сумніву.

Здійснений науковий пошук за темою дисертаційного дослідження дозволив здобувачеві

уперше:

- обґрунтувати зміст програми технічної підготовки хлопців віком 9–10 років на етапі початкової підготовки у волейболі за допомогою використання інтерактивних методів навчання;

- узагальнити рекомендації із застосування інтерактивних методів навчання у підготовці спортсменів на етапі початкової підготовки в ігрових командних видах спорту (на прикладі волейболу);

удосконалити:

- відомості про динаміку фізичної та технічної підготовленості спортсменів-початківців у волейболі;

- відомості про ефективність інтерактивних методів навчання в системі багаторічного удосконалення спортсменів в ігрових видах спорту;

надати подальшого розвитку:

- науковим положенням щодо методологічних підходів до удосконалення технічної підготовки на етапі початкової підготовки в ігрових командних видах спорту.

Виходячи з цього можна зазначити, що представлена робота містить нові наукові дані важливі для практики волейболу сьогодення та майбутнього.

Автором уперше обґрунтовано й експериментально реалізовано авторську програму технічної підготовки хлопців першого року навчання на етапі початкової підготовки у волейболі за допомогою використання інтерактивних методів навчання.

Рівень наукової обґрунтованості результатів дисертаційної роботи.

Наукові положення та висновки, що викладені у дисертації, достатньою мірою обґрунтовані, відповідають поставленим меті та завданням відносно об'єкту та предмету дослідження.

Отримані в межах представленої до рецензії дисертаційної роботи наукові результати мають достатній рівень обґрунтованості, яка обумовлена сукупністю вивірених методологічних і теоретичних складових дослідження; аналізом достатньої кількості сучасних наукових праць з проблематики дослідження (203, з них 42 латиницею) джерел інформації; достатньою тривалістю дослідження та коректною математико-статистичною обробкою емпіричних даних.

Розроблена експериментальна програма технічної підготовки хлопців першого року навчання на етапі початкової підготовки у волейболі за допомогою використання інтерактивних методів навчання розроблена відповідно до вимог які ставляться перед зазначеними документами та відповідає сучасним вимогам практики спортивних ігор.

Зазначаємо, що здобувач проводив порівняння власних отриманих даних з результатами інших фахівців з волейболу.

Рівень виконання поставленого наукового завдання.

Мета дослідження коректно сформулювала та конкретизується у чотирьох завданнях. Автором роботи була визначена проблема дослідження та обґрунтовано зміст експериментальної програми для її вирішення на підставі власних досліджень та досліджень інших авторів.

Мета дослідження: удосконалити зміст технічної підготовки хлопців першого року навчання на етапі початкової підготовки у волейболі за допомогою використання інтерактивних методів навчання.

Завдання дослідження:

1. Узагальнити науково-методичні дані та програмно-нормативні вимоги з технічної підготовки спортсменів у волейболі.

2. Визначити методичні рекомендації із застосування інтерактивних методів навчання у технічній підготовці спортсменів на етапі початкової підготовки у волейболі.

3. Обґрунтувати програму технічної підготовки хлопців віком 9–10 років на етапі початкової підготовки у волейболі за допомогою використання інтерактивних методів навчання.

4. Експериментально перевірити ефективність програми технічної підготовки хлопців першого року навчання на етапі початкової підготовки у волейболі за допомогою використання інтерактивних методів навчання.

Досягнення мети дослідження було забезпечено покроковим вирішенням завдань програми технічної підготовки хлопців першого року навчання на етапі початкової підготовки у волейболі за допомогою використання інтерактивних методів навчання.

Загалом всі поставлені завдання вирішені на достатньому науковому рівні.

Оволодіння здобувачем методології наукової діяльності.

Аналіз дисертаційної роботи дозволяє зазначити, що здобувач володіє методологією наукової діяльності, що передбачає теоретичний аналіз проблеми дослідження, підбір адекватних методів дослідження відповідно до наукової проблеми теоретичного чи експериментального наукового пошуку, аналіз результатів дослідження з використанням методів математичної статистики, вміння викладати науковий матеріал стисло та послідовно тощо. Всі ці та інші компетентності щодо проведення наукових досліджень продемонстровані здобувачем, що зумовлює характеризувати його як науковця, який відповідає науковому ступеню доктора філософії за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності, фабрикації; фальсифікації у дисертації та/або наукових публікаціях здобувача. Порушень академічної доброчесності не виявлено, а використання текстових запозичень супроводжується посиланням на відповідні джерела зі списку літератури долученого до тексту дисертаційної роботи.

Зауваження до дисертаційної роботи.

Оцінюючи роботу загалом позитивно вважаємо за необхідне вказати на деякі зауваження та дискусійні положення, а саме:

1. Потребує пояснення формулювання третього та четвертого завдання а саме контингенту дослідження «...хлопців віком 9–10 років на етапі початкової

підготовки...» у третьому завданні та «...хлопців першого року навчання на етапі початкової підготовки...» у четвертому завданні.

2. У тексті роботи зустрічаються терміни «волейболісти-початківці», «хлопці першого року навчання», «хлопці 9-10 років». Потребує уточнення відмінностей між зазначеними термінами.

3. В розділі 2, на сторінці 63 зазначено «...за допомогою застосування інтерактивних методів навчання...», а меті та завдання застосовується термін «використання інтерактивних методів навчання». Вимагає пояснення у відмінностях застосування зазначених трактувань.

4. Здобувач в своєму дослідженні, для контролю фізичної підготовленості, застосовував тест «Біг 20 метрів». Виникає питання чи доцільно використовувати даний тест, оскільки 20 метрів не є специфічною відстанню для волейболу.

5. В розділі 2, опис педагогічного експерименту, зазначено що «Єдиною суттєвою відмінністю між програмою для спортсменів експериментальної та контрольної груп було застосування низки методів інтерактивного навчання. За іншими компонентами (обсяг та інтенсивність фізичних навантажень, спрямованість завдань технічної та фізичної підготовки, умови занять тощо) суттєвих відмінностей не було». Потребує пояснення ситуація, чи не було створено переваги для експериментальної групи за рахунок використання інтерактивних методів навчання, якщо інші компоненти були однакові.

6. На сторінці 80 здобувач зазначив «...в ході дослідження плануємо розширити комплекс ефективних інтерактивних методів, що, своєю чергою, повинно підвищити усвідомленість юними волейболістами процесу технічної підготовки...». Потребує пояснення, які саме інтерактивні методи вже застосовувалися, і які відмінності наявні у експериментальній програмі.

7. При проведенні опитування тренерів з волейболу була застосована семибальна шкала оцінювання. Виникає питання чому саме семибальна шкала?

8. У роботі трапляються орфографічні, граматичні та стилістичні помилки.

Проте зауваження, що висловлені вище, мають дискусійний характер, що не зменшує наукову новизну, теоретичну і практичну значущість дисертаційної роботи.

Висновок про відповідність дисертації.

Дисертаційна робота **Вербіцького Сергія Юрійовича** на тему «Удосконалення технічної підготовки волейболістів на етапі початкової підготовки з використанням інтерактивних методів навчання», є завершеним самостійним дослідженням, має наукову новизну та відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (зі змінами), «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення

разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії” (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01. 2022 р. № 44), а її автор **Вербіцький Сергій Юрійович** заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Рецензент:

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент, завідувач кафедри
спортивних та рекреаційних ігор
Львівського державного університету
фізичної культури
імені Івана Боберського

Мельник Валерій Олександрович

Перший проректор
Львівського державного університету
фізичної культури
імені Івана Боберського
кандидат біологічних наук
професор

Музика Федір Васильович

6.03.2025